

RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

● **VAŽNOST LJUDSKIH POTENCIJALA**

Shvaćanjem da ljudski kapital predstavlja glavni izvor konkurentne sposobnosti poduzeća u tržišnom nadmetanju, zaposlenici, njihove potrebe, motivacija i zadovoljstvo postaju ili bi trebali postati središtem pozornosti menadžmenta ljudskih potencijala. Jedini resurs poduzeća koji odlučuje hoće li koristiti svoje potencijale ili ne jest ljudski resurs. Poznavajući potrebe, motive i želje svakog zaposlenika moguće je motiviranjem aktivirati njegove potencijale kako bi doprinosio napretku i samoj konkurentnosti organizacije u kojoj djeluje. Te bi činjenice trebale potaknuti uprave poduzeća da osnivaju odjele za upravljanje ljudskim potencijalima te uključuju menadžere ljudskih potencijala u donošenje strateških odluka.

● **CJELOŽIVOTNO UČENJE**

U današnje vrijeme brzih promjena trajnost jednom stečenih znanja sve se više i brže skraćuje uvođenjem novih tehnologija, informatičkih vještina te globalizacijom pa zbog toga suvremeno tržišno gospodarstvo zahtijeva brzo prilagođavanje zahtjevima tržišta. Cjeloživotno učenje tako postaje temelj suvremene strategije obrazovanja.

Količina postojećeg znanja postala je prevelika da bi se mogla naučiti tijekom redovnog školovanja, proizvodnja novog znanja ubrzava se pa tako ono i brže zastarijeva. U današnjem globalnom društvu sve nove informacije i spoznaje trenutno postaju dostupne diljem svijeta. Slijedom tih činjenica učenje se mora spoznati na posve novi način - kao trajni proces koji se širi na sva područja i na čitav životni vijek pojedinca. Koncept cjeloživotnog učenja tako postaje izazov svima.

Nužno je intenzivno ulagati u učenje i razvoj pojedinaca, odnosno ulagati u znanje koje je danas glavni izvor konkurentne prednosti i novostvorene vrijednosti. Organizacije koje nisu spremne prihvatiti novi koncept učenja kao cjeloživotnog procesa u postojećem turbulentnom okružju izlažu se opasnosti da ostanu marginalizirane.

HRVATSKI KVALIFIKACIJSKI OKVIR

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) predstavlja bitan uvjet za uređenje sustava cjeloživotnog obrazovanja koje čini okosnicu društva temeljenog na znanju. Zasniva se na hrvatskoj obrazovnoj tradiciji, sadašnjem stanju i razvoju društva, potrebama gos-

HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT

● **IMPORTANCE OF HUMAN RESOURCES**

The understanding that human capital is a key to competitiveness in a market economy should compel human resource management to place their main focus on employees, their needs, motivation and satisfaction. The only corporate resources that make autonomous decisions whether or not to use their potential are human resources. Being familiar with the needs, motivations and wishes of each employee allows the development of potential through motivation so that they contribute to the progress and competitiveness of the organisation. These facts should prompt company management to establish human resource management departments and to include HR managers in strategic decision making.

● **LIFELONG LEARNING**

In a time of rapid changes such as ours, the period of applicability of acquired knowledge is getting ever shorter and its scope ever narrower due to the introduction of new technologies, computer skills and globalisation. Thus, a modern economy is required to make rapid adjustments to market demands. Consequently, lifelong learning is becoming the basis of modern education strategies.

The amount of existing knowledge has become too comprehensive to be acquired in the course of regular education. The creation of new knowledge is accelerating, which, on the other hand, renders knowledge obsolete within an ever shortening time. Today's globalised society makes all new information and insights instantaneously accessible across the globe. Hence, learning needs to be perceived in a completely new way - as an ongoing process covering all fields and lifelong. This makes the lifelong learning concept a challenge to all.

It is necessary to intensify investment in learning and individual development, i.e. investment in knowledge as a key to competitive advantage and added value. Those organisations which are not ready to embrace the new learning concept as a lifelong process face the threat of marginalisation within today's highly vibrant environment.

CROATIAN QUALIFICATIONS FRAMEWORK

The Croatian Qualifications Framework (CROQF) is an important condition for the formation of lifelong learning system that is the basis of society formed by knowledge. Its roots are in the Croatian education tradition, the current situation and development of so-

podarstva, pojedinca i društva u cjelini, odrednicama Europskoga kvalifikacijskog okvira (EKO) i međunarodnim propisima koje je prihvatila Republika Hrvatska.

Hrvatski kvalifikacijski okvir ima zadaću povezati postignuća svih obrazovnih institucija i postaviti ih u međusobne odnose u Republici Hrvatskoj i međunarodnoj razmjeni. Njime se postavljaju jasni kriteriji kvalitete stjecanja kvalifikacije te skup kompetencija koje sudionik obrazovanja može očekivati da će imati nakon završetka obrazovanja za kvalifikaciju određene razine. Hrvatski kvalifikacijski okvir predstavlja jedinstveni sustav koji omogućuje da se postignuća učenja mjere i uspoređuju jedni s drugima, a ima jednostavnu temeljnu građu te sadržava cjelovit i minimalni broj osnovnih elemenata.

Uvođenje Nacionalnoga kvalifikacijskog okvira znači standardizaciju obrazovanja zasnovanog na obrazovnim izlazima i uvelike pojednostavljuje «korištenje» radnog potencijala i planiranje radnih procesa. Ujedno će takav pristup povećati radnu učinkovitost u smislu nalaženja potrebnih stručnjaka kao i ulazak u punu radnu učinkovitost (pripravnički staž). Poduzeća će na osnovi dolazne ili ulazne točke pripremati programe uvođenja pripravnika u rad jer će točno znati kojom razinom znanja i vještina potencijalni zaposlenik raspolaže, a pojednostavnit će se i planiranje programa usavršavanja unutar poduzeća.

Hrvatska gospodarska komora aktivno sudjeluje u izradi Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira. Programom rada Nacionalne skupine za izradu HKO-a predviđa se završetak 2012. godine.

OBRAZOVNI SUSTAV U REPUBLICI HRVATSKOJ

Vlada Republike Hrvatske u lipnju 2005. prihvatila je Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. - 2010. koji predstavlja temeljni dokument za razvoj sustava odgoja i obrazovanja u idućem razdoblju. Cilj Plana razvoja je usmjeravanje cjelokupne politike na unapređivanje odgoja i obrazovanja kao sustava koji povezuje zakonske, kadrovske, materijalne, znanstvene i stručne pretpostavke. Provođenjem niza djelatnosti Plana razvoja trebalo bi ujednačiti kvalitetu cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja, koji mora postati dostupan svima te unaprijediti trajno profesionalno usavršavanje učitelja i nastavnika.

Obrazovni sustav u Republici Hrvatskoj obuhvaća predškolski odgoj, osmogodišnje osnovno obrazovanje, koje je obvezno i besplatno za svu djecu od sedme do petnaeste godine, te srednje i visoko obrazovanje.

U lipnju 2007. godine započeo se provoditi u čitavoj Hrvatskoj Nacionalni program mjera za uvođenje obveznog srednjoškolskog obrazovanja kao i kampanja "Srednja škola za sve".

Nacionalnim programom utvrđuju se mjere i aktivnosti kojima je cilj povećati broj srednjoškolaca i stvoriti preduvjete za povećanje broja učenika koji će steći srednjoškolsko obrazovanje, stvoriti uvjete za bolju socijalnu uključenost mladih s posebnim potrebama, mladih s poremećajima u ponašanju i bez potpore obitelji te mladih osoba s invaliditetom te stvoriti uvjete za bolju i usklađenu suradnju između područja obrazovanja i rada kao i pretpostavke za cjeloživotno učenje. Ovaj Nacionalni program koji, osim podrške roditelja i učenika, ima podršku znanstvene i stručne javnosti, u skladu je s jednim od temeljnih ciljeva Republike Hrvatske utvrđenim Strateškim okvirom za razvoj 2006. - 2013.

ciety, economic needs, needs of individuals and society as a whole, guidelines of European Qualifications Framework (EQF), as well as international regulations accepted by Croatia. The Croatian Qualifications Framework aims at connecting achievements of all educational institutions and positioning them in interrelations within Croatia and the international exchange. They are used to set criteria for the quality of achieving qualifications, as well as a system of competencies that participants in the educational system can expect to acquire after completing the education for qualification of a specific level. The Croatian Qualifications Framework represents a unique system enabling evaluation and comparison of learning achievements. It also consists of a simple basic corpus and contains integral and minimal number of basic elements.

The implementation of the National Qualifications Framework represents the standardisation of the educational system based on educational output, greatly simplifying the "use" of working potential and planning of working processes. Such an approach is to increase performance efficiency in the sense of finding required experts, as well as entering into full work efficiency (internship). Companies will prepare programmes for introducing interns into their working system based on incoming and outgoing points since they will be able to know exactly the level of knowledge and skills of the potential employee. This will also simplify the planning of training programmes within the company itself. The Croatian Chamber of Economy is actively participating in the drawing up of the Croatian Qualifications Framework. The work programme of the National working group in charge of the Croatian Qualifications Framework projects finalisation in 2012.

EDUCATIONAL SYSTEM IN THE REPUBLIC OF CROATIA

In June 2005, the Government of the Republic of Croatia adopted the Education Sector Development Plan 2005 - 2010, a document fundamental to the development of the education system. The goal of the Education Sector Development Plan (ESDP) is to shift the focus of overall policy on the improvement of education as a system integrating legal, human resource, financial, material and scientific aspects, and expertise. The implementation of a range of activities under the ESDP should balance and bring uniformity to the quality of the education system as a whole, a system that must become accessible to all, and improve continuous further training for teachers.

The education system in the Republic of Croatia includes pre-school education, 8-year basic education (compulsory and free of charge for all children aged seven to fifteen), secondary and tertiary education.

The National Programme of Measures for the Introduction of Compulsory Secondary Education and the High School for All campaign were launched in June 2007 throughout Croatia.

The national programme defines measures and activities aimed at increasing the number of secondary school pupils; creating the conditions necessary to increase the number of pupils who acquire secondary qualifications and also conditions that would allow greater social inclusion of young people with special needs, behaviour disorders and without family support, as well as young

ŠKOLE PO TIPOVIMA, BROJU UČENIKA I NASTAVNIKA U ŠKOLSKOJ GODINI 2006./2007. SCHOOLS BY TYPE, NO. OF STUDENTS AND TEACHERS IN THE SCHOOL YEAR 2006/2007

	Broj institucija Number of institutions	Broj učenika Number of students	Broj nastavnika Number of teachers
Predškolsko obrazovanje / Pre-school education	1.244 *	90.947	8.079
Osnovno obrazovanje / Basic education	2.146 **	382.441	30.450
Srednje obrazovanje / Secondary education	693 **	187.977	22.573
Visoko obrazovanje / Higher education	114	136.129	13.075
Ukupno / Total	4.197	797.494	74.177

* uključene su i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja

** uključeni su i podaci za škole za djecu i mladež s teškoćama u razvoju i vjerske gimnazije

* also includes other legal entities that provide pre-school education

** also includes figures for schools intended for children and youth with special needs, and religious grammar schools

Izvor: DZS

Source: CBS

Sustav srednjeg obrazovanja u Hrvatskoj obuhvaća opće obrazovanje (primjerice gimnazije), strukovno obrazovanje (tehničke, industrijske i obrtničke) te umjetničke škole. Visoko obrazovanje obuhvaća sveučilišta kao glavni izvor znanstvene djelatnosti (znanstveni studij) te veleučilišta i visoke škole.

Nadležna tijela

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa nadležno je za obrazovanje u Republici Hrvatskoj na svim razinama (osnovno, srednje i visoko obrazovanje).

Razvoj strukovnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, kao temelj razvoja nacionalnoga gospodarstva, povjeren je Agenciji za strukovno obrazovanje. Djelatnost Agencije obuhvaća planiranje, razvijanje, organiziranje, praćenje i vrednovanje školskog i izvanškolskog sustava na području strukovnog obrazovanja. Osnovna težnja je kvalitetno strukovno obrazovanje koje odgovara potrebama tržišta rada.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje kao nezavisno tijelo vrednuje i nadzire kvalitetu djelovanja institucija visokog školstva i znanosti te pridonosi otklanjanju eventualnih nedostataka. Osim, dakle, skrbi o jamstvu kvalitete u visokom školstvu i u znanosti, u nadležnosti Agencije su i uslužne djelatnosti Vijeću za visoko obrazovanje i Vijeću za znanost. Unutar Agencije djeluje nacionalni ENIC/NARIC ured kao izvještajni centar o akademskoj pokretljivosti i priznavanju visokoškolskih kvalifikacija.

Osim navedenih agencija, osnovana je i Agencija za obrazovanje odraslih čija je djelatnost praćenje, razvoj, vrednovanje i unapređenje obrazovanja odraslih.

Agencija za odgoj i obrazovanje sudjeluje u praćenju, unapređivanju i razvoju odgoja i obrazovanja na području predškolskog, osnovnoškolskog te srednjoškolskog odgoja i obrazovanja, obrazovanja odraslih te školovanja djece hrvatskih građana u inozemstvu i djece stranih državljana.

Obrazovanje odraslih

Dva su tipa obrazovanja odraslih: formalno i neformalno.

- Formalno obrazovanje kao redoviti obrazovni sustav obuhvaća programe kojima se stječu priznate diplome i kvalifikacije.
- Neformalno obrazovanje odvija se neovisno o redovitom obrazovanju u kojem pojedini programi mogu, ali ne moraju, imati javnu ispravu kao dokument uspješnog savladavanja programa.

Najvažnije institucije koje se bave obrazovanjem odraslih:

- Osnovne i srednje škole koje realiziraju programe obrazovanja odraslih
- Institucije za obrazovanje odraslih (pučka otvorena učilišta, otvorena učilišta)
- Visoke škole
- Centri za obrazovanje u gospodarskim subjektima
- Privatne škole (stranih jezika)
- Poduzeća (konzultanti, poslovne škole i dr.) koja u svojoj ponudi imaju treninge, seminare, predavanja namijenjena ponajprije menadžmentu
- Učilišta za treću životnu dob
- Strane ustanove, škole i organizacije

Pravilnik o stručnom osposobljavanju i polaganju ispita za stručno osposobljenost Hrvatske gospodarske komore omogućava kreiranje edukativnih programa u skladu s potrebama gospodarstva i izravan je odgovor na potrebe tržišta rada. Na taj način Hrvatska gospodarska komora, prateći potrebe gospodarstvenika, omogućava osposobljavanje za pojedina zanimanja koja se ne mogu steći u redovnom školskom programu. Pravilnikom je standardiziran način donošenja i izvođenja programa, polaganja ispita i vrednovanja programa za osposobljavanje. Izrađen na temelju europskih standarda, omogućuje fleksibilnost odnosno otvorenost kurikuluma prema novonastalim promjenama i zahtjevima tržišta rada.

Zakonsko uređenje i financiranje obrazovanja odraslih

U skladu s prihvaćenom koncepcijom cjeloživotnog učenja, nakon što je Vlada Republike Hrvatske 2004. donijela Strategiju obrazovanja odraslih, u veljači 2007. u Saboru je izglasan prvi hrvatski Zakon o obrazovanju odraslih.

people with physical disabilities; creating conditions for better and more harmonious co-operation between the fields of education and work, and also creating conditions favourable to lifelong learning. This national programme, supported both by parents and pupils and scientific and professional circles, is in line with one of the fundamental goals of the Republic of Croatia, defined under the Strategic Development Framework for the period 2006 - 2013.

The system of secondary education in Croatia includes general education (e.g. grammar schools), vocational education (technical, industrial and craft schools) and art schools. Tertiary education includes universities as the major setting for scientific activity (university studies), non-university colleges, polytechnics and schools of higher learning.

Competent Bodies

Education in Croatia at all levels (basic, secondary and tertiary education) is within the competence of the Ministry of Science, Education and Sports.

The development of vocational education in the Republic of Croatia, as the basis for national economic development, is entrusted to the Agency for Vocational Education. The activities of the Agency include the planning, development, organisation, monitoring and evaluation of school and extra-curricular systems in the field of vocational education. The main focus is quality in vocational education in order to meet the demands of the labour market.

The Agency for Science and Higher Education, as an independent body, evaluates and monitors the quality of higher education and scientific activity. It also contributes to the elimination of any drawbacks.

In addition to quality assurance in higher education and science, the Agency also provides assistance to the National Council for Higher Education and National Council for Science. The Agency also includes the national ENIC/NARIC office as the information centre on academic mobility and recognition of higher education qualifications.

In addition to the above agencies, there is also the Agency for Adult Education, entrusted with the monitoring, development, evaluation and improvement of adult education.

The Education and Teacher Training Agency participates in the monitoring, improvement and development of education in the field of pre-school, basic and secondary education, adult education and the education of Croatian nationals' children abroad and of foreign nationals' children.

Adult Education

There are two types of adult education, formal and informal:

- formal adult education, as the regular educational system, includes accredited programmes leading to recognised diplomas and qualifications;
- informal adult education is provided independently of formal education; specific programmes may or may not lead to officially recognised diplomas evidencing their successful completion.

Major institutions for adult education:

- basic and secondary schools offering adult education programmes;
- adult education institutions (accredited schools for adult education, open universities);
- schools of higher learning;
- in-company training centres;
- private schools (foreign languages);
- companies (consultants, business schools, etc.) offering management training courses, seminars and lectures;
- open universities for seniors;
- foreign institutions, schools and organisations.

The CCE Rules on Professional Training and Related Exams allow the creation of education programmes which meet the needs of the Croatian economy and directly respond to labour market demands. Thus, by following the needs of the business community, the Croatian Chamber of Economy ensures training for specific professions which cannot be received within regular school programmes. The Rules set standards for the adoption and implementation of programmes, for exams and the evaluation of programmes. They have been developed on the basis of European standards, ensuring flexibility and openness of curricula to emerging changes and demands in the labour market.

Tim su se Zakonom otklonili neki dosadašnji nedostaci zakonskog uređenja toga područja i donijele nove odredbe:

- Obrazovanje odraslih postaje sastavnim dijelom cjelokupnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, što omogućuje vertikalnu prohodnost (uvrštanje obrazovanja odraslih u cjelokupni sustav obrazovanja Hrvatske omogućuje osobama koje su iz bilo kojih razloga napustile sustav formalnog obrazovanja, vraćanje u sustav te školovanje do najvišeg stupnja).
- Kako je osnovno načelo Strategije obrazovanja odraslih cjeloživotno učenje čiji je cilj razvoj pojedinca i gospodarski razvoj države, ovaj zakon predviđa sudjelovanje svih u financiranju obrazovanja odraslih prema potrebama i mogućnostima zainteresiranih strana (države, lokalne i regionalne samouprave, poslodavaca te samih polaznika).

Ostvareno je i načelo partnerstva koje se ostvaruje preko Vijeća za obrazovanje odraslih. Vijeće čine predstavnici ministarstava, poslodavaca, sindikata te obrazovanih institucija, a zadaća mu je praćenje stanja i predlaganje mjera za razvoj obrazovanja odraslih Vladi RH. Ono također predlaže financiranje programa obrazovanja odraslih za koje se osiguravaju proračunska sredstva. Unatoč svim pozitivnim značajkama ovog zakona, potrebno je napomenuti da on obuhvaća tek jedan segment cjeloživotnog učenja (odrasle) te će pravi cilj strategije biti postignut tek donošenjem zakona o cjeloživotnom obrazovanju.

CENTAR ZA RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA **Sudjelovanje u projektima EU**

Europa, težeći društvu utemeljenom na znanju, značajnu važnost pridaje obrazovanju, učenju i usavršavanju te kao pomoć pri ostvarivanju tog cilja osigurava značajna sredstva u obliku fondova EU. Hrvatska, koja je dio europskog prostora, prihvatila je koncept cjeloživotnog učenja kao temelj vlastite strategije obrazovanja te koristi sredstva EU koja će olakšati stvaranje društva znanja.

Komora se uključila u CARDS projekte Europske unije vezane za područje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja čiji je cilj modernizacija hrvatskog sustava strukovnog obrazovanja povećanjem njegove sposobnosti reagiranja na promjenjive potrebe gospodarstva, društva i pojedinca te usklađivanje s europskim standardima i odgovarajućom pravnom stečevinom Zajednice na tom području. Sudjelovanjem u radnim skupinama projekata aktivno smo djelovali u projektima CARDS 2001 i CARDS 2002 „Strukovno obrazovanje i osposobljavanje, modernizacija i izgradnja institucija“ te projektu CARDS 2003 „Jačanje škola za strukovno obrazovanje i osposobljavanje: Osnivanje centara izvrsnosti“ koji je nastavak prethodnih projekata. Od kraja 2007. sudjelujemo u projektu CARDS 2004 „Obrazovanje odraslih“ čiji je konačni cilj stvoriti suvremen i fleksibilan koncept obrazovanja odraslih u Hrvatskoj koji će pratiti nove zahtjeve tržišta rada kao i načela cjeloživotnog učenja i primjere najbolje prakse iz zemalja EU.

Uključivanjem, kao partner, u Tempus projekt „Furtherance of Bologna Promotion in Croatia“ obuhvatili smo i područje visokog obrazovanja sudjelovanjem upravo u onom dijelu koji se odnosi na uključivanje profesionalne i gospodarske zajednice u reformu tog sustava.

Širi cilj projekta bio je ispunjavanje zahtjeva Bolonjske reforme i Zakona o visokom školstvu i znanstvenoj djelatnosti kako bi se Hrvatska pridružila Europskom visokoškolskom prostoru, ali i povećala konkurentnost gospodarstva podizanjem kvalitete visokog obrazovanja.

Uloga Komore kao partnera došla je do izražaja u specifičnim ciljevima projekta gdje je, među ostalim, naglasak stavljen i na povezivanje istraživanja i gospodarskog razvoja, promociju nacionalnog kvalifikacijskog okvira, prepoznavanje diploma te općenito veće uključivanje poslodavaca i profesionalnih udruga u reformu visokog obrazovanja te širenje svijesti o socijalnim, kulturnim i ekonomskim aspektima reforme.

Odlukom ministra znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske imenovana je Nacionalna skupina za praćenje Bolonjskog procesa na visokim učilištima u Hrvatskoj u kojoj i Hrvatska gospodarska komora ima svog predstavnika. Nacionalna skupina zadužena je, pored praćenja provedbe Bolonjskog procesa na

Legal Framework and Financing of Adult Education

In line with the concept of lifelong learning, after the Government of the Republic of Croatia adopted the Adult Education Strategy in 2004, the first Croatian Adult Education Act was passed in the Parliament in February 2007.

This Act eliminated some of the earlier legal shortcomings in the field and introduced some new provisions:

- adult education is integrated into the overall education system in the Republic of Croatia, which allows vertical mobility (persons who, for whatever reason, have dropped out of the formal education system have now the opportunity to return into the system and receive education up to the highest level);
- as lifelong learning, aimed at individual development and national economic development, is one of the fundamental principles of the Adult Education Strategy, this Act provides for the financing of adult education by all stakeholders, as needed and possible (by the Government, local and regional governments, employers and employees themselves).

The principle of partnership is also followed, implemented through the Adult Education Council. The Council is composed of representatives of ministries, employers, trade unions and educational institutions. Its task is to follow the situation and propose measures to the Government of the Republic of Croatia concerning the development of adult education. The Council also submits proposals for the financing of adult education from budgetary funds.

Despite all the positive effects of the Act, it should be noted that it covers just one aspect of lifelong learning (adults). The full objective of the Strategy will be achieved only with the adoption of a Lifelong Learning Act.

HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT CENTRE

Participation in EU projects

Driven by the vision of a knowledge-based society, Europe places much importance on education, learning and further training. To this aim, significant financial assistance is secured through EU funds. As part of the European area, Croatia has adopted the lifelong learning concept as the basis of its educational strategy, and it uses EU funding intended to facilitate the creation of a knowledge-based society.

The Chamber has joined the EU CARDS projects in the field of professional education and training aimed at modernising the Croatian vocational education system by improving its responsiveness to the changing needs of business, society and individuals, including also approximation to European standards and the respective segments of the *acquis communautaire*. By participating in project working groups, we took an active part in the CARDS 2001 and CARDS 2002 projects entitled Vocational Education and Training: Modernisation and Institution Building, as well as the project CARDS 2003 follow-on project Upgrading of Vocational Education and Training Schools: Establishing Centres of Excellence. Since the end of 2007, we have been a part of CARDS 2004 project “Adult Education” whose final goal is creating a modern and flexible concept for adult education in Croatia, a concept that is going to be able to meet the new labour market needs, as well as follow the principles of lifelong learning and examples from the best practices in the EU countries.

By becoming a partner in the Tempus project “Furtherance of Bologna Promotion in Croatia”, we have also covered higher education through participation in the segment concerning the inclusion of the professional and business communities in the reform of the system.

The wider goal of the project was to meet the requirements of the Bologna Reform and the Higher Education and Scientific Activity Act so Croatia may integrate into the European Higher Education Area and also increase the competitiveness of its economy by raising the quality of higher education.

The role of the Chamber as a partner was prominent in specific project goals, where, among other things, emphasis was placed on links between research and economic development, promotion of the National Qualifications Framework, recognition of diplomas and, generally, on greater inclusion of employers and professional associations in the reform of higher education and on spreading the awareness of the social, cultural and economic aspects of the reform.

hrvatskim visokim učilištima, da aktivno sudjeluje i prati sve događaje vezane uz Bolonjski proces (tzv. Bologna follow-up aktivnosti) i na međunarodnom planu.

Edukacija za poduzetništvo E4E

Poštujući postojeće stanje i pravce razvoja gospodarstva Republike Hrvatske, Hrvatska gospodarska komora pokrenula je projekt E4E – Edukacija za poduzetništvo. Svrha programa E4E je stvaranje cjelovitog sustava obrazovanja za poduzetništvo kao koncepta cjeloživotnog učenja usklađenog s potrebama suvremenog svjetskog tržišta s naglaskom na obrazovne ciljeve EU.

Cijeli sustav obrazovne vertikale usmjeren je na edukaciju poduzetnika i edukaciju za razvijanje poduzetničkog duha, uvažavajući pri tome realnost postignutog i novih potreba u procesu usvajanja zakonitosti tržišne ekonomije nužne za suvremeno poslovanje u uvjetima tržišta EU.

Stvarajući jedinstveni brand E4E koji uključuje realnu snagu Hrvatske gospodarske komore da sudjeluje na svim ključnim mjestima na kojima se donose odluke o promjenama i razvoju obrazovanja te artikulaciju zahtjeva članica i kroz sustav obrazovnih institucija, postat će nezaobilazan čimbenik razvoja gospodarstva Hrvatske temeljene na znanju.

Regionalni poduzetnički centar za zemlje jugoistočne Europe

Polazište za pokretanje projekta osnivanja Regionalnog poduzetničkog centra jest inicijativa Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva koju je prihvatio DG Enterprise. Inicijativa je pokrenuta u bliskoj suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom kao glavnim partnerom u provedbi projekta.

Cilj je projekta unapređivanje cjeloživotnog učenja za poduzetništvo, što je kompatibilno s ciljem projekta E4E koji se provodi na nacionalnoj razini.

Razmjena dobre prakse i iskustava zemalja u regiji (Republici Srbiji, Republici Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, Republici Makedoniji, Republici Kosovo, Republici Albaniji i Republici Hrvatskoj) dodatno će ojačati sustave poduzetničkog obrazovanja pojedinih zemalja, te na taj način pridonijeti većoj konkurentnosti nacionalnih gospodarstava.

EBC*L – European Competence Business Licence

Temeljna poslovna znanja jedna su od najčešće spominjanih kompetencija potrebnih za savladavanje globalnih razvojnih izazova. Njihova nedostatnost nakon formalnog obrazovanja, posebno zbog sve većeg sudjelovanja osoba koje nisu ekonomske struke u radu i donošenju odluka iz ekonomskog područja, dovela je do potrebe da im se prida dodatna pozornost.

Znanstveno vijeće poslovnih kompetencija za Europu (Kuratorium Wirtschaftskompetenz für Europa) oblikovalo je katalog temeljnih potrebnih znanja. Certifikaciju prema tom katalogu provodi Međunarodni centar za EBC*L, a nacionalni predstavnik za Republiku Hrvatsku jest Pučko otvoreno učilište Zagreb. Nacionalno predstavništvo u Hrvatskoj uspostavilo je mrežu ispitnih i obrazovnih centara koji će provoditi potrebno obrazovanje u različitim inačicama provedbe (od klasične nastave, samoučenja s literaturom do e-Learninga) te certifikaciju koja se provodi na isti način u cijeloj Europi.

Hrvatska gospodarska komora s mrežom od 20 županijskih komora organizirat će edukaciju i/ili certificiranje u skladu s interesima gospodarstvenika u pojedinim županijama.

EDUCA PLUS – MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O CJELOŽIVOTNOM UČENJU I RAZVOJU LJUDSKIH POTENCIJALA

Educa plus je događaj koji okuplja struku, predstavlja novosti i pruža uvid u mogućnosti korištenja novih tehnologija kako za edukaciju, tako i za praćenje razvoja ljudskih potencijala u poduzećima. Konferencija se održava od 2003. te svake godine pruža sažeti pregled suvremenih trendova s područja razvoja ljudskih potencijala temeljenih na iskustvima iz prakse, uzimajući u obzir i znanstveni pristup.

Upon the decision of the Croatian Minister of Science, Education and Sports, a working group (including one representative of the Croatian Chamber of Economy) for monitoring the Bologna Process implementation at Croatian universities has been formed. In addition to monitoring the implementation of the Bologna Process at Croatian universities, the National working group is also in charge of participating actively and monitoring all events connected to Bologna Process (so-called, Bologna follow-up activities) internationally.

Education for Entrepreneurship (E4E)

Cognisant of the current situation and development trends within the Croatian economy, the Croatian Chamber of Economy has launched the E4E project – Education for Entrepreneurship. The project is aimed at creating a lifelong learning concept that corresponds to the needs of today's global market, with an emphasis on the educational goals of the EU.

The whole system of the "educational vertical" is focused on education and training for entrepreneurs and the development of entrepreneurial spirit, whilst also being aware of realistic achievements in the past and of new needs associated with the process of embracing market economy principles inherent to doing business in the EU-market.

The newly created E4E brand, one that implies the realistic capacity of the Croatian Chamber of Economy to participate in all key points where decisions are made which concern changes and development in education, including also the articulation of Chamber members' demands now and through the system of the Chamber's educational and training establishments, will become an essential factor for the development of a knowledge-based Croatian economy.

Regional Business Centre for the Countries of Southeast Europe

The starting point for the project of establishing a Regional Business Centre has been the initiative of Ministry of Economy, Labour and Entrepreneurship that was accepted by DG Enterprise. The initiative has been established with the close co-operation of the Croatian Chamber of Economy as the key partner in the implementation of the project.

The goal of the project is the improvement of lifelong learning for enterprise, at the same time compatible with the goal of the E4E project being implemented at a national level.

Exchange of good practice and experiences between regional countries (Republic of Serbia, Republic of Montenegro, Bosnia and Herzegovina, Republic of Macedonia, Republic of Kosovo and Republic of Croatia) will additionally strengthen systems of entrepreneurship education in individual countries and in that way contribute to stronger competition of national economies.

EBC*L – European Competence Business Licence

Basic business knowledge is one of the most mentioned competencies required for tackling the challenges presented by global development. Their insufficiency after the formal education, especially due to higher participation of people out of economic profession, as well making decisions on the area of economy, has caused the need to pay more attention to them.

The Council for Business Competence in Europe (Kuratorium Wirtschaftskompetenz für Europa) has drawn up a catalogue of basic knowledge required. The process of certification based on that catalogue is being conducted by the International Centre for EBC*L. The national regional office for Croatia is Pučko otvoreno učilište Zagreb. The national regional office in Croatia has formed a network of testing and educational centres that will conduct the required education in different implementation versions (classical education, self-learning with literature, e-Learning), as well as the process of certification in the same manner as in other European countries.

The Croatian Chamber of Economy and the network of 20 county chambers will organise education and certification in accordance with interests of businessmen in individual counties.

EDUCA PLUS – INTERNATIONAL CONFERENCE ON LIFELONG LEARNING AND HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT

Educa plus is an event gathering together professionals, presenting news and enabling an insight into possibilities using new technologies, both for the purpose of education, and monitoring develop-

Educa plus je ujedno i svojevrсни alat širenja svijesti o nužnosti primjena koncepta cjeloživotnog učenja među gospodarstvenicima jer je u zaposlenike, kao najvredniji resurs poduzeća, nužno neprekidno ulagati s ciljem opstanka u sve dinamičnijem i promjenjivom okruženju.

Tribina ISO forum Croaticum

Proteklih se godina tribina pozicionirala kao mjesto širenja kulture kvalitete među hrvatskim gospodarstvenicima u najširem smislu te riječi. Namijenjena je stručnjacima iz područja kvalitete, poduzetnicima i menadžerima te im omogućuje razmjenu informacija i iskustva o izgradnji, praćenju i razvoju poslovnih procesa te svih čimbenika koji sudjeluju u sustavu upravljanja kvalitetom.

Dan otvorenih vrata

Dan otvorenih vrata organizira se radi upoznavanja s aktivnostima, ustrojem i ulogom komorskog sustava u gospodarskom životu Hrvatske. Početkom pregovora s Europskom unijom interes za prednosti i nedostatke koje to članstvo donosi sve se više ističe u našoj javnosti. Stoga je sastavni dio svakog Dana otvorenih vrata i posebna prezentacija o Europskoj uniji.

Također, zbog važnosti poduzetničkih vještina kao jedne od ključnih kompetencija koja bi se trebala realizirati kroz cjelokupni sustav obrazovanja, naglasak se stavlja na poticanje poduzetničke klime i razvoj poduzetničkog duha. Poticanje poduzetničkog načina razmišljanja u obrazovnom sustavu stvara i inovativne, kreativne zaposlenike koji su efikasniji na svom radnom mjestu te doprinose povećanju konkurentnosti organizacije unutar koje djeluju.

Prezentacije su namijenjene gospodarstvenicima, učenicima srednjih škola, studentima, ravnateljima i profesorima srednjih škola, veleučilišta i sveučilišta.

Svaka je prezentacija prilagođena strukturi i interesima slušatelja, a održava se na osnovi zahtjeva ciljnih skupina (poduzeća, škola, studentskih udruga, veleučilišta, fakulteta).

ZAJEDNICE

Zajednice su oblik strukovnog povezivanja i organiziranja članica Komore dviju ili više struka radi unapređivanja rada, stručnih znanja, razmjene informacija, zastupanja zajedničkih interesa, obrazovanja te cjeloživotnog učenja. Osim članica Komore, zajednicama se mogu pridružiti svi zainteresirani za razvoj ljudskih potencijala, institucije i pojedinci koji se bave kulturnom i obrazovnom djelatnošću. Članstvo u zajednicama je dobrovoljno, bez plaćanja pristupnine i članarine.

U Centru za razvoj ljudskih potencijala HGK konstituirane su tri zajednice koje ukupno imaju 450 članica, gospodarskih subjekata raznih područja djelatnosti, od podučavanja stranih jezika, prevođenja, informatike, bankarstva, upravljanja ljudskim potencijalima, obrazovanja poduzetnika, poduzetničkog savjetovanja, proizvodne i uslužne do kulturne i znanstvene djelatnosti te fizičkih osoba zainteresiranih za promociju obrazovanja i ljudskih potencijala kao ključnog čimbenika u razvoju suvremenog poduzetništva.

Zajednica za unapređivanje intelektualnog kapitala

Zajednica za unapređivanje intelektualnog kapitala (ZUIK) svojom osnovnom vizijom nastoji pridonijeti konkurentnoj sposobnosti hrvatskoga gospodarstva na temelju razvoja hrvatskog modela mjerenja, upravljanja i kapitaliziranja postojećega intelektualnoga kapitala pojedinca, poduzeća i nacionalnoga gospodarstva. Osnovana je radi stvaranja tržišta znanja i širenja svijesti o značenju intelektualnoga kapitala za uspješno poslovanje u novoj ekonomiji temeljenoj na znanju i upravljanju znanjem.

Intelektualni kapital pojedinca, tvrtke, regije ili nacije jest znanje koje se na tržištu pretvara u vrijednost. Znanje koje ne stvara vrijednost nije intelektualni kapital. Zajednica je objavila „Priručnik za upravljanje intelektualnim kapitalom u tvrtkama“, svojevrсну abecedu upravljanja nematerijalnom imovinom tvrtke – intelektualnim kapitalom. Priručnik govori o trendovima koji su uvje-

ment of human resources in companies. The conference has been held since 2003. Every year it presents an overview of current trends in human resource development based on experience from practice, also taking into consideration a scientific approach.

Educa plus is also a tool for sharing consciousness of the need to implement the concept of lifelong learning among businessmen as there is a constant need to invest in employees, as they are the most valuable of company resources, with the goal of surviving in an environment that is becoming more and more dynamic and volatile.

ISO Forum Croaticum

The meeting has established itself over the past few years as the place for spreading the culture of quality among Croatian businessmen in the widest sense of the word. The meeting is intended for experts in the area of quality, entrepreneurs and managers, enabling them to exchange information and experience in setting, monitoring and developing business processes and all the criteria of being part of a quality management system.

Open Day

The Open Day is organised with the aim of presenting the activities, organisation and role of the chamber system within the Croatian economy. With the beginning of negotiations with the EU, the Croatian public is showing a growing interest in the advantages and disadvantages associated with EU membership. Hence, a special presentation of the EU is an integral part of every Open Day.

In addition, due to the importance of entrepreneurial skills as one of the key competences to be developed through the whole educational system, emphasis is placed on the encouragement of the entrepreneurial environment and the development of an entrepreneurial spirit. The encouragement of entrepreneurial attitudes within the education system results in innovative and creative employees who are more efficient in their workplaces, and who contribute to the competitiveness of their organisations.

The presentations are intended for businessmen, secondary school students, university students, principals and teachers from secondary schools, polytechnics and universities. Each presentation is tailored to the structure and interests of its targeted audience. It takes place on the basis of requests from target groups (companies, schools, student associations, polytechnics, university departments, etc.).

AFFILIATIONS

Affiliations are a form of professional association and organisation of Chamber members of two or more professions aimed at the improvement of work, expert knowledge, an exchange of information, representation of common interests, education and lifelong learning. With the exception of Chamber members, all those interested in human resource development, institutions and individuals in the business of culture and education can join affiliations. Membership of affiliations is voluntary and requires no accession or membership fee.

Within the Human Resource Development Centre, three Affiliations have been formed. They include 450 members, business entities interested in different fields of business, from foreign language teaching, translating, IT, banking, human resource management, entrepreneurship education, entrepreneurship consulting, production and service to culture and scientific activities, as well as individuals interested in promotion of education and human potential as key factor in development of modern entrepreneurship.

Intellectual Capital Promotion Affiliation

The basic vision of Affiliation for promotion of intellectual capital is to contribute to competent ability of the Croatian economy, based on the development of the Croatian model of measuring, managing and capitalising on the existing intellectual capital of an individual, company and national economy. The Affiliation has been established with the purpose of creating a knowledge market and spreading the awareness of the value that intellectual capital has in successful business operation in the new economy based on knowledge and knowledge management.

tovali razvoj koncepcije intelektualnoga kapitala, zašto i kako upravljati nematerijalnom imovinom, što pospješuje stvaranje vrijednosti, kako mjeriti intelektualni kapital, što podrazumijeva upravljanje znanjem te na koji način neke tvrtke upravljaju intelektualnim kapitalom.

Hrvatska je ušla u povijest intelektualnoga kapitala kao druga zemlja u Europi i četvrta u svijetu koja je izradila i objavila studije uspješnosti intelektualnoga kapitala na makrorazini. Neke su od njih prevedene i promovirane u svijetu kao hrvatski doprinos razvoju suvremenih mjernih sustava primjerenih ekonomiji znanja.

Zajednica za strane jezike

Zajednica je osnovana radi unapređivanja struke unutar djelatnosti poduke stranih jezika i prevoditeljske djelatnosti. Osnovni su joj zadaci razrada programa koji će jamčiti kvalitetu usluga ponuđenih klijentima, briga o profesionalnom razvoju zaposlenika, važnost zapošljavanja kvalitetnih stručnjaka te promicanje etičkog načina poslovanja.

Rezultat rada Zajednice je i hrvatsko izdanje Europske jezične mape za odrasle.

Zajednica snažno podupire uvođenje Europske jezične mape koju je validiralo Vijeće Europe kao pripremu za pristup Europskoj uniji.

Bilo da se pojedinac želi upisati u neki program obrazovanja ili usavršavanja, bilo da traži posao ili želi steći iskustvo u nekoj stranoj zemlji, važno je da vještine i sposobnosti koje ima drugima budu jasno razumljive. Način da se pojedincu u tome pomogne je Europass, koji se sastoji od pet dokumenata: životopisa, jezične putovnice, dodatka certifikatu, dodatka diplomu i Europass pokretljivosti.

Europass jezična putovnica dio je Europske jezične mape čiji je cilj prihvaćanje zajedničkih standarda na svim razinama procesa učenja i testiranja znanja stranog jezika. Standardi se temelje na preporukama Vijeća Europe i definirani su "Zajedničkim europskim referentnim okvirom za jezike".

Usklađenost s navedenim standardima omogućit će usporedivost kriterija vrednovanja znanja jezika na hrvatskom tržištu rada, ali i europskom, što će pridonijeti socijalnoj i radnoj pokretljivosti pojedinaca.

Zajednica za razvoj ljudskih potencijala

Misija Zajednice za razvoj ljudskih potencijala jest upozoriti viši menadžment domaćih tvrtki na potrebu postojanja odjela za razvoj ljudskih potencijala koji bi, među ostalim, osiguravao tvrtki upravo onaj profil zaposlenika koji se traži te se bavio njihovim daljnjim razvojem. Pozicioniranjem menadžera ljudskih potencijala u uprave tvrtki stvorila bi se poveznica između strategije razvoja poduzeća i ljudi koji tu strategiju trebaju provesti.

Ciljevi Zajednice su:

- Stvaranje preduvjeta za razvoj ljudskih potencijala
- Moderno upravljanje ljudskim potencijalima i razvoj menadžmenta ljudskih potencijala
- Promicanje struke menadžera ljudskih potencijala
- Transfer menadžerskih znanja i iskustava
- Okupljanje menadžera ljudskih potencijala i stručnjaka oko zajedničkih profesionalnih interesa

Jedna od ključnih aktivnosti Zajednice jest povezivanje gospodarstva i obrazovnog sustava na svim razinama obrazovanja, poticanje kvalitetne komunikacije predstavnika gospodarske i obrazovne zajednice, izgrađivanje svijesti o nužnosti njihovog partnerskog povezivanja i značenju cjeloživotnog učenja kroz kontinuirano obrazovanje zaposlenih u cilju što kvalitetnijeg razvoja ljudskih resursa.

Intellectual capital of an individual, company, region or a nation is the knowledge that turns into value on the market. Knowledge that does not create value is not intellectual capital. The Affiliation has published a "Manual for managing intellectual capital in companies"; specific rudiments of managing intangible assets of the company – intellectual capital. The manual also considers various trends that have caused the development of the intellectual capital concept, why and how to manage intangible assets (it improves the creation of values), how to measure intellectual capital that also includes knowledge management, as well as the system some companies use for managing intellectual capital. Croatia has entered the history of intellectual capital as the second country in Europe and fourth in the world that has drawn up and published studies on the success of intellectual capital at the macro level. Some have been translated and promoted worldwide as Croatian contributions to the development of modern measuring systems appropriate for a knowledge economy.

Foreign Languages Affiliation

The Affiliation was established with the aim of enhancing the profession in the fields of language teaching and translation. The main objectives include the elaboration of curricula guaranteeing the quality of services offered to clients, dealing with the professional development of employees and promotion of professional ethics.

The Affiliation's efforts have resulted in the Croatian edition of the European Language Portfolio for adults.

The Affiliation strongly supports the introduction of the European Language Portfolio validated by the Council of Europe as a preparatory aspect of the EU-accession process.

Whether an individual wishes to enrol in an educational or further training programme, is looking for a job or wishes to gain experience abroad, it is important that others understand what skills and competences he has. A way of helping a person to achieve this is Europass, a group consisting of five documents: Curriculum Vitae (CV), Language Passport, Certificate Supplement, Diploma Supplement and Europass Mobility.

The Europass Language Passport is a part of the European Language Portfolio aimed at adopting common standards at each learning and examination level. The standards are set according to a recommendation from the Council of Europe and defined under the Common European Framework of Reference for languages. Conformity with the said standards will allow the comparison of criteria for the evaluation of language knowledge, both in the Croatian and European labour markets. This will contribute to individuals' social and labour mobility.

Human Resource Development Affiliation

The mission of the Human Resource Development Affiliation is to make local senior executives aware of the need for a separate human resource development department which would, among other things, secure for their companies precisely those employee profiles that are needed, and also deal with their further development. Having HR managers on management boards would establish a link between corporate development strategy and the individuals in charge of implementing this strategy.

The goals of the Affiliation are:

- creation of conditions favourable to the development of human resources;
- modern approach to human resource management and the development of HR management;
- promotion of human resource management as a profession;
- transfer of managerial knowledge and experience;
- bringing HR managers and experts together around common professional interests.

One of the Affiliation's key activities is connecting economy and educational system on all levels of education, encouraging high-quality communication between representatives of economy and educational communities, creating awareness of the need to connect them as partners and the meaning of lifelong learning through continuous training of employees with the goal of high-quality human resources development.

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
CENTAR ZA RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Direktor:
Zdenka Peternel
Osoba za kontakt:
Vesna Štefica, pomoćnik direktora

Rooseveltov trg 2
HR-10000 ZAGREB
Tel.: +385 (0)1 4561-514
Fax: +385 (0)1 4828-380
E-mail: potencijali@hgk.hr

CROATIAN CHAMBER OF ECONOMY
HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT CENTRE

Managing Director:
Zdenka Peternel
Contact Person:
Vesna Štefica, Assistant Managing Director

Rooseveltov trg 2
HR-10000 ZAGREB, CROATIA
Tel.: +385 (0)1 4561-514
Fax: +385 (0)1 4828-380
E-mail: potencijali@hgk.hr

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
SREDIŠNJICA

Rooseveltov trg 2
p.p. 630
HR-10000 ZAGREB
Tel.: +385 (0)1 4561-555
Fax: +385 (0)1 4828-380
E-mail: hgk@hgk.hr
www.hgk.hr

CROATIAN CHAMBER OF ECONOMY
HEADQUARTERS

Rooseveltov trg 2
p.p. 630
HR-10000 ZAGREB, CROATIA
Tel.: +385 (0)1 4561-555
Fax: +385 (0)1 4828-380
E-mail: hgk@hgk.hr
www.hgk.hr